

9. 10. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Podmíněné zastavení trestního stíhání dle § 307 tr. řádu

Cílem každého pachatele je, aby se na jeho trestný čin nepřišlo a v okamžiku, kdy orgány činné v trestním řízení zahájí trestní stíhání a sdělí pachateli obvinění, pak aby toto obvinění mělo na jeho další život co nejmenší následky. V tomto okamžiku obviněný hledá různé alternativy odklonu trestního stíhání, kdy kromě méně využívaného narovnání, je nepochybně nejčastější z nich snaha o podmíněné zastavení trestního stíhání dle § 307 trestního řádu.

Institut podmíněného zastavení trestního stíhání je zvláštní forma mezitímního rozhodnutí, jež nemá ani charakter a účinky odsuzujícího rozsudku, ale ani charakter definitivního zastavení trestního stíhání. Jeho podstatou je dočasné pozastavení probíhajícího trestního stíhání, v průběhu něhož je obviněnému stanovena zkušební doba, po jejímž úspěšném absolvování a po splnění určitých níže uvedených podmínek, je trestní stíhání definitivně zastaveno.

Obviněný si musí být vědom toho, že řešení konkrétního případu formou podmíněného zastavení trestního stíhání není automatické. Může o něj pouze požádat, respektive jej navrhnout, kdy stejný návrh mohou učinit i další strany trestního řízení. Záleží pak na konkrétním státním zástupci, příp. soudci, zda návrhu vyhoví či nikoli.

K úspěšnému docílení podmíněného zastavení trestního stíhání musí být splněny níže uvedené předpoklady. Prvním z nich je, že návrh na podmíněné zastavení trestního stíhání lze podat pouze u přečinů, tj. u všech nedbalostních trestných činů a u těch úmyslných trestných činů, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let.

Dalším předpokladem úspěšného vyřízení návrhu na podmíněné zastavení trestního stíhání je, že toto lze důvodně považovat za dostačující vzhledem k osobě obviněného, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu. U osoby pachatele o jeho dosavadnímu životu je vždy vyžadována zpráva o pověsti z příslušného městského (obecního) úřadu – zda jsou evidovány nějaké přestupky, a pokud ano, jakého jsou typu. Rovněž je vyžádána u zaměstnavatele resp. u úřadu práce v případě jeho nezaměstnanosti, zpráva o chování obviněného v zaměstnání/na úřadu práce. V neposlední řadě je vyžádán i opis z rejstříku trestů, ze kterého jsou patrna veškerá minulá odsouzení,

a to včetně zahlazených či amnestovaných odsouzení, ale i v minulosti udělených podmíněných zastavení trestních stíhání. V případě přečinu na úseku dopravy je vyžádán i opis z evidenční karty řidiče.

Veškeré podklady jsou před samotným rozhodnutím pečlivě zkoumány, kdy např. u záznamu v rejstříku trestů je zkoumáno, zda se jednalo o obdobný typ protizákonného jednání, které je nyní posuzováno či nikoli, a v případě kladného výsledku má toto zjištění prakticky vliv na zamítnutí návrhu na podmíněné zastavení trestního stíhání. Zkoumány jsou i okolnosti daného případu, tedy skutečnosti charakterizující spáchaný trestný čin, jeho společenskou závažnost a vliv na ostatní členy společnosti. Konkrétně zda se posuzovaného přečinu dopustil obviněný pod vlivem návykové látky, ať už alkoholu či jiné návykové látky (v obou případech podmíněné zastavení nepřichází prakticky v úvahu), posuzován je i způsob provedení přečinu a jeho následky, míra zavinění obviněného a jeho pohnutky, jež vedly k protiprávnímu jednání apod.

Náhrada škody, pokud byla trestným činem způsobena, či vydání bezdůvodného obohacení, jež vzniklo v rámci spáchaní trestného činu, jsou další zákonné požadavky podmíněného zastavení trestního stíhání. Náhrada škody může být splněna několika způsoby, kdy při všech řešeních doporučujeme písemné zachycení uzavřené dohody s poškozeným. Může se jednat o prostou úhradu již poškozeným vyčíslené škody (někdy i s navýšením o tzv. nemajetkovou újmu z titulu ochrany osobnosti, jejíž výše závisí na finančních možnostech obviněného a na požadavku samotného poškozeného). Lze uzavřít i dohodu, v jejímž rámci se obviněný zavazuje uhradit vyčíslenou škodu v postupných splátkách, či se zaváže uhradit teprve v budoucnu nevyčíslenou škodu. U trestných činů na úseku dopravy lze pouze doložit nahlášení dopravní nehody u pojistitele vozidla a státní zástupci i soudci považují toto za zákonem požadované učinění jiných vhodných opatření k úhradě škody. Přesto doporučujeme i v těchto případech uzavření individuální dohody s konkrétním poškozeným, třebaže se v ní obviněný zaváže uhradit škodu pouze v případě, že tato nebude hrazena z povinného ručení vozidla, jehož řidič zavinil dopravní nehodu.

Obviněný by si měl rovněž uvědomit, že poškozeným není pouze samotná postižená osoba, ale v případě trestných činů, jež si vyžádají lékařské ošetření, i zdravotní pojišťovna, jež hradila poskytnutou lékařskou péči za svého pojištěnce – zraněného. Zdravotní pojišťovny disponují vlastními formuláři pro uzavření dohod o náhradě škody a málokdy přistupují na uzavření dohody ve znění (formě) předložené obviněným. V případě, že trestným činem vzniklo obviněnému bezdůvodné obohacení, pak tento je povinen jej vydat nebo s poškozeným uzavřít dohodu o jeho vydání, jež bude obdobná jako v případě dohody o náhradě škody, či učinit jiná vhodná opatření vedoucí k jeho vydání. Náhradu škody či vydání bezdůvodného obohacení nemusí učinit výlučně sám obviněný, ale namísto něj jej může učinit i jeho zákonný zástupce, spoluobviněný či jeho zaměstnavatel, pokud došlo ke spáchaní trestného činu v rámci plnění pracovních povinností.

Posledním předpokladem pro kladné vyřízení žádosti o podmíněné zastavení trestního stíhání je samotné doznání se k přečinu obviněným (nepostačí doznání učiněné jeho obhájcem či jeho osobou blízkou). Nezbytné je též formální a zcela jasné udělení souhlasu obviněného s podmíněným zastavením svého trestního stíhání. Oba úkony je možné učinit výslovně již do protokolu o výslechu obviněného či podezřelého, ale také v rámci následného seznámení se se spisovým materiálem. Veškerá tato prohlášení však lze učinit nejpozději před vyhlášením nebo oznámením rozhodnutí. K souhlasu a tedy i k doznání se ke spáchaní konkrétního přečinu nesmí být obviněný žádným způsobem donucován, musí jej učinit svobodně, srozumitelně a vážně.

Od 1.9.2012 vešla v účinnost novela ustanovení o podmíněném zastavení trestního stíhání, která odstranila, dříve především státními zástupci kritizované, nemožnosti ukládání určitých zákazů či finančních závazků obviněnému. Dle § 307 odst. 2 tr. řádu je nyní možno, je-li to odůvodněno povahou a závažností spáchaného přečinu, okolnostmi jeho spáchaní anebo poměry obviněného,

rozhodnout o podmíněném zastavení trestního stíhání pouze tehdy, pokud obviněný splní podmínky uvedené v § 307 odst. 1 a zároveň se zaváže, že se během zkušební doby zdrží určité činnosti, v souvislosti s níž se dopustil přečinu. Ve většině případů se jedná o zdržení se řízení všech motorových vozidel, kdy obviněný musí odevzdat řidičský průkaz a po právní moci rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání pozbývá na určenou dobu automaticky řidičského oprávnění. Druhá část novely pak zakotvuje možnost uložit obviněnému povinnost složit na účet soudu, a v přípravném řízení na účet státního zastupitelství, peněžitou částku určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti, kdy tato částka nesmí být zřejmě nepřiměřená závažnosti přečinu. Výši peněžité částky určené státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti určuje samotný státní zástupce či soud. V praxi se však tento relativně nový institut příliš nevyužívá.

Stejně tak se v praxi nevyužívají totožnou novelou zakotvené možnosti uložit povinnost, aby obviněný v průběhu zkušební doby dodržel přiměřená omezení a povinnosti směřující k tomu, aby vedl řádný život.

O samotném podmíněném zastavení trestního stíhání může rozhodnout státní zástupce i soudce. Státní zástupce o něm rozhoduje v rámci přípravného řízení, tj. od sdělení obvinění do podání obžaloby. Pokud se nepodaří či nestihnou doložit do trestního spisu potřebné podklady, v praxi se nečastěji jedná o dohody se zdravotní pojišťovnou, pak může o podmíněném zastavení trestního stíhání rozhodnout i soudce, a to jak v rámci předběžného projednání obžaloby, tak i v průběhu samotného hlavního líčení.

Soud, stejně jako státní zástupce, rozhoduje o podmíněném zastavení trestního stíhání usnesením. V něm je popsán a vymezen skutek, v němž je spatřován trestný čin. Dále pak je v tomto usnesení stanovena dle § 307 odst. 3 tr. řádu zkušební doba, která je v rozmezí šesti měsíců až dvou let, a v případě rozhodnutí dle § 307 odst. 2 tr. řádu až pěti let. V případě rozhodnutí dle § 307 odst. 4 tr. řádu státní zástupce či soud uloží, aby obviněný poškozenému, s nímž uzavřel dohodu o náhradě škody, tuto v průběhu zkušební doby uhradil, či aby v této době bezdůvodně obohacení vydal. V případě rozhodnutí dle § 307 odst. 5 tr. musí usnesení obsahovat též výši peněžité částky určené státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti, případně určení činnosti, které se obviněný během zkušební doby zavazuje zdržet. Zkušební doba, stejně jako uložené povinnosti, počínají běžet právní mocí tohoto rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání.

Proti usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání může obviněný, poškozený a příp. i státní zástupce podat stížnost, jež má vždy odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje nadřízený orgán.

Po absolvování celé zkušební doby vždy tentýž orgán, který vydal usnesení o zastavení trestního stíhání, rozhoduje o tom, zda se obviněný v jejím průběhu osvědčil a trestní stíhání bude definitivně zastaveno, či se neosvědčil a v trestním stíhání bude pokračováno. O tom, že se obviněný se neosvědčil, může státní zástupce nebo soud rozhodnout již i v průběhu zkušební doby. Pokud soud či státní zástupce nestihne ve lhůtě 1 roku po uplynutí zkušební doby vydat usnesení, dle kterého se obviněný osvědčil či neosvědčil, platí zákonná presumpce, že se obviněný osvědčil a vzniká překážka rei iudicatae. Pokračovat v trestním stíhání pro týž skutek je možné pouze tehdy, dojde-li ke zrušení tohoto usnesení o zastavení trestního stíhání cestou mimořádných opravných prostředků, tj. řízení o dovolání dle § 265a a násl. tr. řádu, řízení o stížnosti pro porušení zákona dle § 266 a násl. tr. řádu nebo v řízení o obnově dle § 277 a násl. tr. řádu.

Při přezkumu je pečlivě posuzováno chování a jednání obviněného v průběhu celé zkušební doby. Zda se např. dopustil nějakého přestupku či jiného trestného činu (platí zde důsledně presumpce nevin, kdy do přezkumu jsou zahrnuty pouze pravomocně odsouzené trestné činy, nikoli právě probíhající trestní či přestupková řízení). Stejně tak je zkoumáno, zda obviněný skutečně nahradil poškozenému způsobenou škodu, či alespoň bylo započato s jejím splácením, případně z jakého

důvodu obviněný tuto svoji povinnost včas nesplnil. Proti usnesení o osvědčení/neosvědčení může být podána stížnost, a to opět všemi stranami trestního řízení. Podaná stížnost má odkladný účinek.

JUDr. Tereza Jelínková,
advokát a společník

Mgr. Hana Bičíštová,
advokátní koncipient

[ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ JELÍNEK s.r.o.](#)

Pardubice-Dražkovice 181
533 33 Pardubice

Tel.: +420 466 310 691

Fax: +420 466 310 691

e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)

- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)